

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2520/2017
25.10.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., коју заступа Никола Шијан, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „ББ“ са седиштем у ..., које заступа Градско јавно правобранилаштво, ради поништаја решења о престанку радног односа, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 број 1344/17 од 06.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 број 1344/17 од 06.06.2017. године, става трећег и четвртог изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 број 1976/2014 од 22.02.2017. године, делимично је усвојен примарни тужбени захтев и поништени су Решења о престанку радног односа од 16.10.2014. године број ../01, Одлука Управног одбора тужене од 03.11.2014. године број ../01 и решење о престанку радног односа од 07.11.2014. године број ../01, као незаконити па је наложено туженој да тужиљу врати на рад на послове који одговарају њеној врсти и степену стручне спреме. Другим ставом изреке, одбијен је примарни тужбени захтев у делу којим је тужиља захтевала да се поништи као незаконит Анекс број 1 уговор о раду број ../22 од 28.04.2009. године донео је 23.09.2014. године, број ../3, закључен између странака у поступку. Трећим ставом изреке наложено је туженом да тужиљи исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од 16.10.2014. године до 04.10.2016. године у износу од 398.745,43 динара са законском затезном каматом на доспеле износе као у изреци првостепене пресуде. Четвртим ставом изреке, евентуални тужбени захтев у делу којим је тужиља тражила утврђење да је незаконит Анекс број 1 уговора о раду број ../22 од 28.04.2009. године донео 23.09.2004. године број ../3 је одбијен. Петим ставом изреке, наложено је туженом да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 239.150,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду, по жалби туженог, делимично је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу тако што је одбијен захтев за исплату затезне камате на досуђени износ изгубљене зараде за период од првог до последњег дана у текућем месецу за претходни месец у односу на који се врши исплата. Другим ставом изреке, укинута је првостепена пресуда у усвајајућем делу одлуке о захтеву за уплату пореза на досуђене износе изгубљене зараде и у том делу тужба је одбачена. Трећим ставом изреке у преосталом делу жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда је потврђена у усвајајућем делу. Четвртим и петим ставом изреке одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, трећег и четвртог става изреке тужени је благовремено изјаво ревизију побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Тужени је тражио трошкове другостепеног поступка.

Тужилца је доставила одговор на ревизију и тражила трошкове другостепеног поступка.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) и утврдио да ревизија тужене није основана.

У спроведеном првостепеном поступку није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју другостепени суд пази по службеној дужности. Ревидент се у ревизији позива на битну повреду одредаба парничног поступка, али не указује о којој повреди се конкретно ради.

Према чињеничном стању утврђеном у правноснажно окончаном поступку који је претходио доношењу побијане пресуде, тужилца је по занимању дипломирани педагог са седмим степеном стручне спреме и на основу уговора о раду од 28.04.2009. године била је запослена код тужене на пословима стручног сарадника – педагога. Дана 18.02.2014. године, Управни одбор тужене је дао сагласност на предлог Правилника о организацији и систематизацији послова којим је за радно место стручног сарадника – педагога предвиђено 18 извршилаца и као услов високо образовање из области педагошке науке на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, једна година радног искуства и положен испит за лиценцу. За радно место спремачица у вртићу предвиђено је три извршилаца и као услов основна школа, положен курс хигијенског минимума и обављен санитарни преглед.

Истог дана на седници Управног одбора тужене, донета је одлука о покретању поступка за решавање вишка запослених услед економских и организационих промена код тужене, а у складу са предшколским програмом установе за период од 01.09.2013. до 31.08.2014. године. На основу ове одлуке,

директор тужене је донео одлуку о именовану Комисије за утврђивање вишка запослених, а дана 12.05.2014. године и Упутство о поступку утврђивања вишка запослених којим су дефинисани критеријуми који ће се примењивати.

Управни одбор тужене је 18.07.2014. године усвојио Предлог програма решавања вишка запослених уз који је дат предлог листе запослених који су вишак (укупно 52) међу којима је под редним бројем 6. наведена тужиља. У Програму су наведене опције решавања вишка запослених за које могу да се одреде: отказ уговора о раду уз исплату отпремнине и пријављивање организацији надлежној за запошљавање или премештај на друге послове из Новог правилника, који захтевају другу врсту и нижи степен стручне спреме од оне која је утврђена уговором о раду.

Тужиља никада није потписала бланко изјаву о прихватању једне од опција садржаних у предлогу Програма, већ је дана 01.09.2014. године туженом доставила изјашњење у коме је навела да се на изјаву не може изјаснити јер предлог није законит у погледу премештаја на друге послове за које је предвиђен нижи степен стручне спреме.

Дана 04.10.2014. године, тужена је тужиљи уручила обавештење о понуди за закључење Анекса број 1 уговора о раду од 28.04.2009. године, заведену под бројем ../3 од 23.09.2014. године, позивајући се на одредбе члана 171. став 1. тачка 4. и 5. и члана 172. Закона о раду, а у вези са чланом 155. став 1. тачка 5. Закона о раду у коме је наведено да се измена уговорних услова рада односи на премештај запослене на друге послове у оквиру мера за запошљавање из предлога Програма. У понуди између осталог је наведено, да се запослена није изјаснила ни за једну од опција из предлога Програма, те да је послодавац дужан да предузме одговарајуће мере запошљавања како би се исказани вишак свео на најмањи број и да је послодавац овлашћен да јој понуди послове који захтевају другу врсту и нижи степен стручне спреме од оне која је утврђена у уговору о раду, укључујући о послове спремачице у вртићу. Уз понуду је достављен и анекс. О достављеној понуди тужена је сачинила обавештење у коме је наведено да тужиљи није било могуће уручити исту ни на један од начина по закону о општем управном поступку, те је саопштење прибијено на врата, те се, по мишљењу тужене на овај начин достављање има сматрати извршеним. Тужиља је препорученом пошљицом послала изјашњење на понуду у којој је навела да понуда и анекс нису у складу са законом, те је уз изјашњење послала и предметни анекс који није потписала већ је на истом навела да је незаконит. На трећој седници Управног одбора тужене од 14.10.2014. године, донета је одлука којом се доноси Програм решавања вишка запослених, садржине наведене на странама 17, 18, и 19 првостепене пресуде.

Тужена је дана 16.10.2014. године донела решење о престанку радног односа тужиљи број ../01 на основу члана 62. став 3. тачка 17. и члана 144. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду. У изреци решења је наведено да тужиљи радни однос престаје због одбијања да закључи Анекс уговора о раду. Тужиља је изјавила приговор против

овог решења 23.10.2014. године који је решењем Управног одбора тужене од 03.11.2014. године одбијен, а првостепено решење потврђено.

Тужена је дана 07.11.2014. године, поново донела решење о престанку радног односа тужиљи број ../01 у којем је у уводу наведено да је исто донео ВД директора тужене на основу члана 62. став 3. тачка 17. и члана 144. став 1. Закона о раду, односно због одбијања закључења Анекса уговора о раду, те да тужиљи радни однос престаје даном достављања другостепене одлуке управног одбора тужене од 07.11.2014. године. Тужилца до 15.05.2015. године није нигде радила, а у периоду од 15.05.2015. године до 31.12.2015. године остваривала је приходе по основу закључених уговора о привремено повременим пословима.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су поништили као незаконита сва правна акта тужене наведена у првом ставу изреке првостепене пресуде и наложили туженој да тужиљу врати на послове који одговарају њеној врсти и степену стручне спреме, уз обавезу да јој истовремено и накнади материјалну штету-изгубљену зараду.

Супротно наводима ревизије, одредбом члана 171. став 1. тачка 1. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да понуди измену уговорних услова рада, ради премештаја на други одговарајући посао због потребе процеса и организације рада. Одредбом става 2. овог члана под одговарајућим послом у смислу става 1. тачка 1. и 3. овог члана сматра се посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду. Одредбом члана 172. став 1. Закона о раду је прописано да уз понуду за закључење анекса уговора послодавац је дужан да запосленом у писменом облику достави разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди и правне последице које могу да настану одбијањем понуде.

Одредба члана 179. став 5. тачка 2. Закона о раду прописује да запосленом може да престане радни однос ако за то пости оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако, између осталог, запослени одбије закључење анекса уговора који се односи на премештај запосленог на други одговарајући посао због потреба процеса организације рада. Уколико послодавац откаже запосленом уговор о раду из разлога који се односи на одбијање закључења анекса уговора о раду, ради премештаја на друге послове, нужно је, не само да запослени одбије понуду да закључи анекс уговора, већ и да то учини из неоправданог разлога.

Супротно наводима ревизије, послодавац је дужан да понуди запосленом да ради на пословима исте врсте и степена стручне спреме на којима је радио, односно који су утврђени уговором о раду на дан понуде за измену тог уговора. Без изричите писмене сагласности запосленог, послодавац не може распоредити запосленог на послове за које се захтева нижи степен стручне спреме од оне која се захтевала на пословима који су утврђени уговором о раду на дан понуде за измену тог уговора.

На основу изложеног како се осталим наводима ревидента правилност примене материјалног права не доводи у сумњу, Врховни касациони суд је одбио ка неосновану ревизију тужене и применом чл. 414. став 1. ЗПП донео одлуку као у изреци пресуде.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је применом чл. 165. став 2. у вези са чл. 153. и 154. ЗПП. Туженој нису признати трошкови ревизијског поступка, с обзиром на постигнути успех у овом поступку, док трошкови тужиле нису били нужни ради вођења ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић